

RPW/38841/2024
Data: 2024-05-17

01052

Załącznik nr 1
do Regulaminu budżetu obywatelskiego
w Toruniu, przyjętego uchwałą nr 52/19
Rady Miasta Torunia z dnia 7.02.2019 r.
z późn. zm

WPLYNEŁO
URZĄD MIASTA TORUNIA
Wydział Komunikacji, Wyższej i Informatyki
17. 05. 2024

Numer .....
Ilość .....
Podpis .....

**FORMULARZ ZGŁASZANIA PROJEKTÓW
DO BUDŻETU OBYWATELSKIEGO W TORUNIU NA 2025 R.**

UWAGA!!!

- Prosimy o czytelne wypełnienie formularza.
- Formularz można też wypełnić za pomocą Internetu, a następnie wydrukować i przynieść lub przysłać do Urzędu Miasta Torunia. Zajrzyj na www.budzet.torun.pl

A. WNIOSKODAWCA:

Imię i nazwisko:

Adres:

Ulica, nr domu, nr lokalu,
kod pocztowy, miejscowość

Telefon:

E-mail:

B. NAZWA PROJEKTU (maksymalnie 10 słów):

Stary cmentarz na Podgórzu – renowacja wybranych elementów

C. TYP PROJEKTU (zaznacz jedną pozycję):

- projekt ogólnomiejski
 projekt lokalny

W przypadku zaznaczenia opcji „projekt lokalny” wskaż okręg (pulę środków):

☐ Bydgoskie	☐ Rubinkowo
☐ Chełmińskie	☐ Rudak
☐ Czerniewice	☐ Skarpa
☐ Grębocin-Bielawy	☐ Staromiejskie
☐ Jakubskie-Mokre	☐ Stawki
☐ Kaszczorek	☐ Wrzosey
☐ Podgórz	

D. OPIS PROJEKTU

Proszę opisać, co dokładnie ma zostać wykonane, podać główne działania związane z realizacją zadania, podać uzasadnienie dla realizacji projektu:

Początki cmentarza nierozdzielnie związane są z istniejącym w tym miejscu już w II poł. XVI w. kościołem parafialnym, wzniesionym na nowo w 1651 r. i konsekrowanym pod wezwaniem Św. Anny. Wg przekazów zlokalizowany wokół kościoła cmentarz miał płot, który Francuzi wykorzystali do budowy przeprawy przez Wisłę. W 1813 r. kościół św. Anny, podobnie jak cała zabudowa Podgórze, został spalony przez wojska napoleońskie. Świątyni nie odbudowano, postanowiono jedynie założyć w tym miejscu ponownie cmentarz. W 1897 r. podczas pobierania materiału do budowy wału przeciwpowodziowego w pobliżu zamku dybowskiego natrafiono na wiele ludzkich kości, które zebrano i pochowano na tym cmentarzu.

Od 1905 r. proboszczem w podgórskiej parafii był ks. Józef Domachowski, aktywny działacz społeczny i narodowy, członek Towarzystwa Naukowego w Toruniu. Swą służbę duszpasterską pełnił tu do listopada 1939 r. Podczas akcji likwidacji polskiej inteligencji (trwającej od 17 do 21 października 1939 roku) zatrzymano ks. Józefa Domachowskiego i więziono w Forcie VII. Gestapo zabroniło Domachowskiemu wykonywanie pracy duszpasterskiej, lecz on nie zaprzestał działalności kapłańskiej. Ponownie został aresztowany 2 (lub 3) listopada 1939 roku. Wraz z ks. Stefanem Wincentym Frelichowskim 10 stycznia 1940 roku znalazł się w transporcie do niemieckiego nazistowskiego obozu koncentracyjnego KL Stutthof (numer obozowy 8821), gdzie zmarł z przepracowania 4 kwietnia 1940 roku.

Ambitny proboszcz Domachowski zainicjował rozplanowanie, ogrodzenie cmentarza, a także utworzenia w jego centrum zespołu architektoniczno-rzeźbiarskiego przedstawiającego ukrzyżowanie, tzw. Golgoty, której pomysł pojawił się już w 1910 roku. Projekt 25.04.1911 r. i montaż Golgoty wykonał miejscowy budowniczy Julian Wykrzykowski, (budowniczy m.in. ratusza na Podgórzu) na prośbę księdza Domachowskiego. Grupę figuralną umieszczono na terenie cmentarza w 1911 roku.

Prawdopodobnie projekt rozplanowania cmentarza i ogrodzenia o cechach secesyjnych, zostały zlecone Wykrzykowskiemu. Oryginalny projekt nie zachował się, jedynie kopia rysunku w Karcie Cmentarnej.

W 1938 r. Wydział Budownictwa M. Torunia wystosował zarządzenie, aby wymienić pełnomurowane ogrodzenie graniczące z działką od strony płn-wschodniej na „przewiewne” ogrodzenie zgodnie z normami budowlanymi obowiązującymi cmentarze. Na prośbę proboszcza Domachowskiego, który argumentował, że cmentarz z trzech stron ma przewiewne ogrodzenie, a tylko z tej jednej pełne- od strony posesji p. Lauxa, którego podwórko jest „nieestetyczne”, zarządzenie zostało uchylone.

Na terenie cmentarza posadowione jest m.in. mauzoleum rodziny Jaugsch - właścicieli “Wytwórni Bekonów i Szynek S. Jaugsch i S-ka”, jednej z najbogatszych rodzin toruńskich, od II połowy XIX wieku handlowali w Toruniu nierogacizną. Kaplica grobowa projektowana przez Wykrzykowskiego (1926 r. po śmierci Leokadii Jaugsch), w 1936 r., po śmierci Bernarda Jaugsch przeszła przebudowę.

Przez lata były wykonywane tu różnego rodzaju prace remontowe i porządkowe, jednak na cmentarzu są pewne elementy, które potrzebują całościowej renowacji.

Dlatego zgłaszany projekt ma obejmować utworzenie nowego ogrodzenia cmentarza od strony zachodniej i północnej – 175 m (obecnie jest to siatka ogrodzeniowa, miejscami uszkodzona, stara, przerdzewiała i mało estetyczna)

Chcemy założyć tam nowe ogrodzenie np. siatkę powlekaną.

Prace renowacyjne miałyby obejmować także uporządkowania samosiewów na cmentarzu, szczególnie wokół ogrodzenia z siatki, uporządkowanie zgodnie ze sztuką terenów, na których nie ma nagrobków.

E. LOKALIZACJA, MIEJSCE REALIZACJI

Ulica, numer, rejon ulic, numer działki, inne istotne informacje na temat lokalizacji

ul. Poznańska 104; działka nr 173 obr. 0070, Teryt. 046301_1.
Nr Księgi Wieczystej TO1T/000000037/8

F. OPIS PROJEKTU NA STRONĘ INTERNETOWĄ

Proszę podać opis projektu, który zostanie opublikowany na stronie internetowej (maksymalnie 1 200 znaków ze spacjami):

Początki cmentarza nierozdzielnie związane są z istniejącym w tym miejscu już w II poł. XVI w. kościołem parafialnym, wzniesionym na nowo w 1651 r. i konsekrowanym pod wezwaniem Św. Anny. Wg przekazów zlokalizowany wokół kościoła cmentarz miał płot, który Francuzi wykorzystali do budowy przeprawy przez Wisłę. W 1813 r. kościół św. Anny, podobnie jak cała zabudowa Podgórze, został spalony przez wojska napoleońskie. Świątyni nie odbudowano, postanowiono jedynie założyć w tym miejscu ponownie cmentarz.

Na terenie cmentarza posadowione jest m.in. mauzoleum rodziny Jaugsch – właścicieli wytwórni bekonów i szynek, a także grobowiec rodziny Thoms, zasłużonej dla Podgórze, właścicieli miejscowego browaru.

Dlatego zgłaszany projekt ma obejmować utworzenie nowego ogrodzenia cmentarza od strony zachodniej i północnej – 180 m (obecnie jest to siatka ogrodzeniowa, miejscami uszkodzona, stara, przerdzewiała i mało estetyczna)

Chcemy założyć tam nowe ogrodzenie np. siatkę powlekaną.

Prace renowacyjne miałyby obejmować także uporządkowania samosiewów na cmentarzu, szczególnie wokół ogrodzenia z siatki, uporządkowanie zgodnie ze sztuką terenów, na których nie ma nagrobków.

G. SZACUNKOWY KOSZT PROJEKTU

Proszę podać szacunkowy koszt realizacji projektu, z podziałem na poszczególne elementy składowe:

Szacunkowy koszt projektu: 105 000,00

1. Siatka powlekana 180 mb z akcesoriami, wysokość 180 cm – 65 000 zł
2. Prace pielęgnacyjne przy zieleni, trawnikach – 40 000,00

H. ZAŁĄCZNIKI

- Lista poparcia dla projektu (obowiązkowe)
- Oświadczenie podmiotu zewnętrznego o współpracy, (patrz §13 ust.4 pkt 4 Regulaminu) *
- Mapy**
- Zdjęcia**
- Inne (np. dodatkowe ekspertyzy, rekomendacje, analizy prawne)**

* Jeśli realizacja wymaga współpracy z podmiotem zewnętrznym

**Informacja nieobowiązkowa

I. OŚWIADCZENIA

1. Dla wnioskodawców, którzy w momencie składania wniosku ukończyli 18. rok życia

Oświadczam, że:

- 1) W dniu złożenia wniosku do Budżetu obywatelskiego w Toruniu mam ukończone 18 lat;
- 2) Dane podane w formularzu wniosku są prawdziwe i aktualne;
- 3) Zapoznałem/am się i akceptuję Regulamin budżetu obywatelskiego w Toruniu;
- 4) Zapoznałem/am się z klauzulą informacyjną dotyczącą przetwarzania danych osobowych w procedurze Budżetu obywatelskiego w Toruniu, znajdującą się na ostatniej stronie formularza wniosku;
- 5) Ponoszę odpowiedzialność prawną za dane i informacje zamieszczone w formularzu wniosku.

Toruń,

Data:

17.05.2024

2. Dla rodzica / opiekuna prawnego osoby małoletniej składającej projekt, która w momencie składania wniosku nie ukończyła 18. roku życia

Oświadczam, że:

- 1) Jestem rodzicem / opiekunem prawnym osoby składającej niniejszy projekt w ramach Budżetu obywatelskiego w Toruniu;
- 2) Akceptuję udział mojego dziecka / podopiecznego w procedurze Budżetu obywatelskiego w Toruniu;
- 3) Zapoznałem/am się z treścią projektu składanego przez moje dziecko / podopiecznego;
- 4) Potwierdzam prawdziwość i aktualność danych, które zostały podane w formularzu;
- 5) Zapoznałem/am się z klauzulą informacyjną dotyczącą przetwarzania danych osobowych w procedurze Budżetu obywatelskiego w Toruniu, znajdującą się na ostatniej stronie formularza wniosku;
- 6) Ponoszę odpowiedzialność prawną za wszelkie dane zamieszczone w formularzu wniosku.

Toruń,

Data:

Czytelny podpis składającego wniosek:

Stary cmentarz, ul. Poznańska 104 – ogrodzenie od strony północnej i zachodniej

